

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Akershus Energi Vannkraft AS
Pausveien 6
1927 RÅNÅSFOSS

Vår dato: 06.09.2017
Vår ref.: 201406586-7
Arkiv: 312 /016.B2
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Eirik Bjørkhaug
22959366/eibj@nve.no

Vedtak om innkalling av Skotfoss kraftverk til konsesjonsbehandling - Skien kommune

NVE vedtar at Skotfoss kraftverk i Skien kommune skal kalles inn til konsesjonsbehandling etter vannressursloven § 66. NVE mener det må settes vilkår som i varetar fiskebestandene i vassdraget. Akershus Energi Vannkraft AS bes utarbeide en søknad om konsesjon etter vannressursloven § 8, i tråd med konklusjonene i dette vedtaket innen 6 måneder.

Bakgrunn

NVE har mottatt en anmodning fra Fylkesmannen i Telemark av 19.11.2014 om innkalling av Skotfoss kraftverk til konsesjonsbehandling. Bakgrunnen er at de mener man mangler nødvendige virkemidler for å løse problemstillingen rundt fiskevandring forbi kraftverket, med dagens konsesjonsfrie anlegg. Fylkesmannen mener det er behov for å få satt vilkår om å sikre vandringsveier for fisk og at det gis hjemmel for å kunne gi pålegg om fiskeundersøkelser i Skiensvassdraget. Fylkesmannen har også anmodet NVE å innkalle de konsesjonsfrie kraftverkene i nedre del av Skienselva (Eidet, Eidet I og Eidet II kraftverk).

Anmodningen om innkalling av Skotfoss kraftverk til konsesjonsbehandling har blitt sendt til Akershus Energi Vannkraft AS (AEV) for kommentar som et varsel om innkalling av kraftverket til konsesjonsbehandling.

NVE mottok svar fra AEV den 31.11.2015 der de skriver at de mener at problemstillingene som Fylkesmannen tar opp kan løses gjennom lokal dialog.

NVE mottok på nytt en anmodning fra Fylkesmannen den 01.07.2016 om innkalling av kraftverket der de oppsummerer den dialog som har pågått mellom Fylkesmannen og regulant og konkluderer med at dette ikke har ført frem til tilstrekkelig konkretisering av løsninger for fisken i vassdraget.

NVE har befart kraftverkene i Skienselva sammen med kraftverkseiere, Fylkesmannen og Skien kommune for å vurdere muligheter for avbøtende tiltak for fisk og behov for en ev. innkalling av de

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvegen. 1B
6800 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

konsesjonsfrie kraftverkene til konsesjonsbehandling. Under befaringen påpekte NVE på nytt at vi vurderer å innkalle kraftverket til konsesjonsbehandling.

Vurdering

Skiensvassdraget omfatter Heddøla (og Tinnelva), Bøelva og Tokkeåi/Eideselva som alle drenerer til Norsjø. Skienselva, fra Norsjø til sjøen, har flere kraftverk som i utgangspunktet utgjør vandringshindre for langvandrende arter. Gyteområdene til anadrom fisk er begrenset i Skienselva, men særlig Bøelva oppstrøms Norsjø har viktige gyte- og oppvekstområder. Her finnes også en bestand av elvemusling som trolig har laks som vertsfisk. NVE mener det er viktig at det gjøres en vurdering av hvordan vandringsforholdene for langtvandrende fiskearter kan ivaretas.

Skienselva er prioritert med godkjent miljømål 2021 der tiltak kan medføre krafttap for vannkraftsektoren jf. brev fra Klima- og miljødepartementet til Vest-Viken vannregion av 04.07.2016. Miljømålet er knyttet til å sikre vandringsforhold for fisk. To vannforekomster (VF) utgjør Skienselva; *016-769-R Skienselva fra Skotfoss til Klosterfoss* og *016-770-R Skienselva (Klosterfoss til sjøen)*.

Skienselva fra Skotfoss til Klosterfoss (VF 016-769-R) er sterkt modifisert og i risiko for ikke å oppnå miljømål i 2021. Økologisk potensial er dårlig (DØP) og miljømålet er godt økologisk potensial (GØP) 2021, med konkret miljømål om å sikre tilstrekkelig vandringsforhold for fisk. Videre er det beskrevet i Vann-nett behov for innkalling av de eldre vannkraftverkene bl.a. for å sikre en stabil minstevannføring i vassdraget.

Skienselva fra Klosterfoss til sjøen (VF 016-770-R) er sterkt modifisert og i risiko for ikke å oppnå miljømål i 2021. Økologisk potensial er moderat (MØP) og miljømålet er GØP 2021, med konkret miljømål om å sikre tilstrekkelig vandringsforhold for fisk. Også her er det beskrevet i Vann-nett behov for innkalling av de eldre vannkraftverkene, vedlikeholde fisketrapper og etablering av sikker fiskevandring fra hovedelv og inn i sideelver.

Skotfoss kraftverk berører også Norsjø (VF 016-6-L). Vannforekomsten er ikke i risiko for å nå miljømålet, da den i dag har god økologisk tilstand (GØT), men det er likevel i Vann-nett oppført at morfologiske endringer påvirker vannforekomsten i stor grad og at det er en laksetrapp i Skotfoss, som fungerer dårlig.

NVE er forpliktet til å vurdere tiltak i vannforekomster påvirket av vassdragsregulering med godkjente miljømål. NVE kan kalle inn konsesjonsfrie kraftverk etter § 66 i vannressursloven dersom vi mener det foreligger «særlige tilfelle». NVE mener det foreligger tilstrekkelig kunnskap til å si at fiskevandringstiltak i Skienselva er viktig for å bedre forholdene for fisk og at dette kan utgjøre et særlig tilfelle. NVE mener derfor kraftverket må kalles inn til konsesjonsbehandling slik at det kan gjennomføres en formell prosess for å finne en god løsning som ivaretar vandringsveiene for fisk. En konsesjon gir NVE myndighet til å følge opp kraftverket med godkjenning av detaljerte planer for en ev. ombygging av inntaksarrangementet, minstevannslipp, frivillige løsninger mv. Videre må det gjøres en nøye avveining mellom kostnadene ved gjennomføring av ulike tiltak og forventet effekt for miljøverdiene. En konsesjon etter vannressursloven vil gi Miljødirektoratet myndighet til å følge opp naturforvaltningsvilkår, herunder bl.a. vitenskapelige undersøkelser og fiskeutsettinger.

NVE registrerer at problemstillingene tatt opp av Fylkesmannen i Telemark og i godkjent vannforvaltningsplan ikke har latt seg løse gjennom lokal dialog.

Konklusjon

NVE vedtar at Skotfoss Kraftverk skal kalles inn til konsesjonsbehandling i medhold av vannressurslovens § 66. Akershus Energi Vannkraft AS skal utarbeide en konsesjonssøknad der løsninger som ivaretar toveis fiskepassasje for fisk er hovedtema. Søknad om konsesjon etter vannressursloven § 8 skal utformes med utgangspunkt i vurderinger i dette vedtaket, og sendes til NVE innen 6 måneder etter dette vedtaket.

Klageadgang

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet av parter i saken og andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra det tidspunkt denne underretning er kommet frem, jf. fvl. kapittel VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes til NVE. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no.

Videre saksgang

NVE ber Akershus Energi Vannkraft AS om å utarbeide en konsesjonssøknad som skal sendes NVE innen 6 måneder etter dette vedtakets dato. Søknaden kan ta utgangspunkt i mal for søknad om bygging av småkraftverk som ligger på våre hjemmesider <https://www.nve.no/energiforsyning-og-konsesjon/vannkraft/sma-kraftverk/>. Tema som åpenbart ikke er relevante for denne saken kan utelates.

Ved utarbeidelse av søknaden skal det leges vekt på de forholdene som fremgår av kravdokumentene og dette vedtak. Løsninger som ivaretar toveis fiskevandring forbi Skotfoss kraftverk skal være hovedtemaet for søknaden. Kostnader og ventet miljøeffekt skal synliggjøres. Dersom enkelte tiltak kan gjennomføres i medhold av vilkår i en konsesjon på et senere tidspunkt bør også dette omtales.

Søknaden skal gi en beskrivelse av fiskens vandringsystem i nedre del av Skiensvassdraget. Beskrivelsen kan være basert på eksisterende kunnskap. Søknaden skal inneholde vurderinger av kostnader og nytte ved å sikre toveis fiskepassasje for fisk forbi Skotfoss kraftverk. Andre nødvendige tiltak, som bruk av luker/manøvrering og minstevannføring er også sentralt, og bør omtales i søknaden. Endelig bør det gjøres en kunnskapsoppsummering der kjente rapporter og undersøkelser legges ved (fullstendig litteraturliste). Det skal videre lages et forslag til undersøkelsesprogram som skal komme frem til tiltak som sikrer opp- og nedvandring i nedre deler av Skiensvassdraget på sikt. Vi anbefaler at dette gjøres i samarbeid med Broene 6 Aktieselskap, Skagerak Kraft AS og Skiens Aktiemølle ASA, der også Eidekraftverkene og Klosterfoss kraftverk inkluderes i programmet. Fiskefaglig kompetanse er relevant for utarbeidelse av søknaden.

Konsesjonssøknaden skal sendes NVE for kvalitetskontroll før den godkjennes og sendes på høring. Vi ber om at det lages et utkast til søknad innen 6 måneder. Ta gjerne kontakt med vår saksbehandler for å avklare innholdet i dokumentet.

NVE vil sende søknaden på høring til berørte parter for uttalelse. Dokumentet legges ut til offentlig ettersyn lokalt og på internett, og kunngjøres i lokalpressen. Det vil etter høringen bli foretatt en befarings i området før NVE vil fatte et endelig vedtak.

Vi viser også til vedtak om innkalling av Eidet, Eidet I og Eidet II kraftverk til konsesjonsbehandling, jf. vannressursloven § 66.

Med hilsen

Rune Flatby
avdelingsdirektør

Carsten Stig Jensen
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Kopi til:

Broerne 6 Aktieselskap
Fylkesmannen i Telemark
SKAGERAK KRAFT AS
Skien kommune
Skiens Aktiemølle ASA
Vannregion Vest-Viken